

Kuvittajien metkuja

Ristisanan työstämisessä laatija yleensä jättää kuvittajalle vapaat kädet kuvallisten vihjeiden työstämiseen. Helppossa tehtävässä vihjekuvan ja ratkaisun olisi syytä olla ilmeinen niin ulkonäöltään kuin sisällöltäänkin. Ratkojan ei pitäisi joutua tulkitsemaan kuvaa kovin pitkään. Mutta vaikeammassa ristikossa ratkojaa on syytä haastaa. Kuva vihjeenä tarvitsee aina tulkinnan. Ja tulkinta sisältää aina, helpponakin, mahdollisuuden väärinymmärrykseen. Miten siis luoda haastavuuden tasoja kuviin?

Kuvavihjettä voi vaikeuttaa valitsemalla kuvan, jossa on liikaa tietoa. Kuvassa voisi vaikka istua poika, jolla olisi hattu, tarkemmin lippalakki. Hänellä voisi olla paita, jossa olisi numero kaksi. Aivan tavallisen oloinen kuva, josta vastausvaihtoehtoja voisi olla istua, tuoli, poika, hattu, lippa, lakki, paita, kaksi. Tämän tapaisen vaikeuttamisen hienous ilmenee, jos kuvan ja ylimääräisen hämäysinformaation saa rakennettua täysin luontevasti.

Kuva voi myös sisältää minimaalisen vähän informaatiota. Tämän tapaiseen

ratkaisuun päätyessäni piirrän kuvan yleensä jostain hieman yllättävästä näkökulmasta. Esimerkiksi lyijykynän kohtisuoraan toisesta päästä katsottuna (YDIN). Kun kuvan hahmottaa, niin ratkaisu on selkeä, mutta sen näkeminen "oikein" on luotu haastavaksi. Tämän kaltaista vihjetyyppiä käytän hyvin harkiten sillä yleensä oikea ratkaisu jää kerrasta mieleen ja itse kuva saattaa tuntua kikkailevalta.

Erittäin hyvin toimiva vaikeutuskeino on usean ratkaisun mahdollisuus sinänsä selkeässä kuvassa. Piirrettyinä voisi olla pöytä alta päin katsottuna, siitä näkyisi jalka ja taso. Kuvassa ei ole paljoa informaatiota, mutta vastausvaihtoehtoja kuitenkin kosolti. Esimerkiksi TASO, ALTA, TUKI, ALLA.

Kuva voi harhauttaa myös nojaamalla stereotypioihin. Mieleen tulee esimerkiksi kuvasta, jossa katsomossa on muutama ihminen. Yhdellä on kyyneiliä poskellaan, "Gaudeamus igitur" soi. Stereotyyppisin vastaus kuvaan olisi ITKU, mutta vastaukseen päästäkseen on oivallettava, että kyseinen henkilö on liikuttunut kyyneliin, koska on ÄITI.

Tuleeko mieleen kuvaa, joka olisi tahattomasti turhauttanut tai harkiten hurrannut sinut ratkojana? Asiasta voi halutessaan viestitellä kanssani alla olevassa osoitteessa.

Heli Kärkkäinen

heli.karkkainen@ristikkoakatemia.fi

Lähetätkää ristikkoiheisiä kysymyksiä ja mielipiteitä osoitteeseen kysymys@ristikkoakatemia.fi